

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Ceadda vel Cedda episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

DE S. CEADDA VEL CEDDA EPISCOPO, EX
BEDAE VENERABILIS ECCLESIASTICA HISTO-
ria gentis Anglorum.

INterea rex Alchfrid misit Vuilfridum presbyterum ad regem Gal-
liarum, qui eum sibi suisque consecrari faceret episcopum. At ille
misit illum ordinandum ad Agilbertum, de quo supra diximus, qui
relicta Britannia, Parisiacae ciuitatis factus erat episcopus, & conse-
cratus est magno cum honore ab ipso, conuenientibus plurimis e-
piscopis in vico regio, qui vocatur, In Compendio. Quo adhuc in
transmarinis partibus post ordinationem demorante, imitatus in-
dustriam filij regis Osuii, misit Cantiam virum sanctum, modestu
moribus, scripturarum lectione sufficienter instructum, & ea quae agenda in scripturis
didicerat, operibus solerter exequentem: qui Eboracensis ecclesiae ordinaretur epi-
scopus. Erat autem presbyter, vocabulo Ceadda, frater reuerendissimi antistitis Ced-
di, cuius saepius meminimus, & Abbas monasterij illius, quod vocatur Lestingaheu. Mi-
sitq; rex cum eo presbyterum suum, vocabulo Eadhedum, qui postea regnante Egfri-
do, Rypensis ecclesiae praesul factus est. Verum illi Cantiam peruenientes, inuenerunt
Archiepiscopum Deusdedit iam migrasse de seculo, & necdum alium pro eo consti-
tutum fuisse pontificem. Vnde diuerterunt ad prouinciam occidentalium Saxonum,
vbi erat Vuini episcopus: & ab illo est vir praefatus consecratus antistes, assumptis in
societatem ordinationis duobus de Britonum gente episcopis, qui Dominicu Pascha
diem, vt saepius dictum est, secus morem canonicum a quattadecima vsque ad vicesi-
mam primam Lunam celebrant. Non enim erat tunc vllus, excepto illo Vuini, in to-
ta Britannia canonicè ordinatus episcopus. Consecratus ergo in episcopatum Cead-
da, maximam mox coepit Ecclesiasticae veritati & castitati curam impendere, humili-
tati, continentiae, lectioni operam dare: oppida, rura, casae, vicos, castella, propter euan-
gelizandum non equitandum, sed Apostolorum more pedibus incedendo peragere.
Erat enim discipulus Aidani, iisdemq; actibus ac moribus, iuxta exemplum eius ac fra-
tris sui Ceddi, suos instituire curauit auditores.

Martij 2.
Lib. 3. c. 28.

Virtutes S.
Ceaddae.

Ceadda co-
secratur
episcopus.

Itaque Theodorus perlustrans vniuersa (fuerat is Theodorus Romae a Vitaliano
Pontifice ordinatus episcopus, & missus in Britanniam) ordinabat locis opportunis
episcopos, & ea, quae minus perfecta reperit, his quoq; iuuantibus corrigebat. In qui-
bus & Ceaddam episcopum cum argueret non fuisse ritè consecratum, respondens ipse
voce humilima, dixit: Si me, inquit, nosti episcopatum non ritè suscepisse, libenter ab
officio discedo: quippe qui neq; me vnquam hoc esse dignum arbitrabar: sed obedien-
tiae causa iussus subire hoc quamuis indignus consensi. At ille audiens humilitatem re-
sponsonis eius, dixit non eum episcopatum dimittere debere: sed ipse ordinationem
eius denuò catholica ratione consummauit.

Lib. 4.
cap. 2.

Eo tempore prouincia Merciorum rex Vulphere praesuit: qui cum mortuo Iaru-
mano, sibi suisque a Theodoro episcopum dari peteret, non eis nouum voluit ordina-
re episcopum, sed postulauit a rege Osuio, vt illis episcopus Ceadda daretur: qui tunc
in monasterio suo, quod est in Lestingaheu, quietam vitam agebat, Vuilfrido admini-
strante episcopatum Eboracensis ecclesiae, necnon & omnium * Nordan Humbro-
rum, sed & Pictorum, quousque rex Osuii imperium protendere poterat. Et quia mo-
ris erat eidem reuerendissimo antistiti opus Euangelij magis ambulando per loca, quam
equitando perficere: iussit eum Theodorus, vbi cunq; longius iter instaret, equitare,
multumque retinentem studio & amore pij laboris, ipse cum manu sua leuauit in e-
quum: quia nimirum sanctum virum esse comperit, atque equo vehi, quò esset neces-
sè, compulit.

Lib. 4.
cap. 3.

* Nordan-
himbrosorū.

Susceptum itaq; episcopatum gentis Merciorum simul & Lindisfarorum, Ceadda
iuxta exempla patrum antiquorum, in magna vitae perfectione administrare curauit.
Cui etiam Rex Vulphere donauit terram quinquaginta familiarum ad construendum
monasterium in loco, qui dicitur Etbearnt, id est, ad nemus, in prouincia Lindissi. In
quo vsq; hodiè instituta ab ipso regularis vitae vestigia permanet. Habuit autem sedem
episcopalem in loco, qui vocatur Liecidfelth, in quo & defunctus ac sepultus est: vbi
vsq; hodiè sequentium quoq; prouinciae illius episcoporum sedes est. Fecerat verò si-

Pro mona-
sterio con-
struendo
quantū illi
rex contu-
lerit.

bi mansionem non longè ab ecclesia remotiorem, in qua secretius cum paucis, id est, septem siue octo fratribus, quotiès à labore & ministerio verbi vacabat, orare, ac legere solebat.

Eccles. 3.

Qui cum in illa prouincia duobus annis ac dimidio ecclesiam gloriosissimè rexisset, affuit superno dispensante iudicio tempus, de quo loquitur Ecclesiastes, Quia tempus mittendi lapides, & tempus colligendi. Superuenit namq; clades diuinitus missa, quæ per mortem carnis viuos Ecclesie lapides de terrenis sedibus ad ædificium cæleste transferret. Cumq; plurimis de ecclesia eiusdem reuerendissimi Antistitis de carne subtractis, veniret hora ipsius, vt transfret de hoc mundo ad Dominum, contigit die quadam, vt in præfata mansione fortè ipse cum vno tantum fratre, cui vocabulum erat Ouuius, commoraretur, cæteris eius socijs pro causa opportuna ad ecclesiam reuersis. Erat autem idem Ouuius magni meriti monachus, & pura intentione supernæ retributionis mundum derelinquens, dignusq; per omnia, cui Dominus specialiter sua reuelaret arcana, dignus, cui fidem narranti audientes accommodarent. Venerat enim cum Regina Edildride de prouincia Orientalium Anglorum, eratq; primus ministrorum, & princeps domus eius. Qui cum crescente fidei feruore, seculo abrenunciare disponderet, non hoc segniter fecit: sed adeò se mundi rebus exiuit, vt relictis omnibus, quæ habebat, simplici tantum habitu indutus, & securim & asciam in manu ferens, veniret ad monasteriũ eiusdem reuerendissimi patris, quod vocatur Lestingen. Nõ enim ad ocium, vt quidam, sed ad laborem se monasterium intrare signabat, quod ipsum etiam factum monstrauit. Nam quo minus sufficiebat meditationi scripturarum, eo amplius operi manuum studium impendebat. Deniq; cum episcopo in præfata mansione pro sua reuerentia deuotionis inter fratres habitus, cum illi intus lectioni vacabant, ipse foris, quæ opus esse videbat, operabatur.

Ouuius,
egregius
monachus
ex præfata
aularc
gia.

Qui cum die quadam tale aliquid foris ageret, digressis ad ecclesiam socijs, vt dicere cœperam, & episcopus solus in oratorio loci lectioni vel orationi operam daret, audiuit repentè, vt postea referebat, vocem suauissimam cantantium atq; lætantium, de cælo ad terras vsque descendere. Quam videlicet vocem ab Euroaustro, id est, ab alto brumalis ex ortus primò se audisse dicebat, ac deinde paulatim eam sibi appropinquare, donec ad tectum vsq; oratorij, in quo erat episcopus, perueniret: quod ingressa, rotum impleuit, atq; in gyro circumdedit. At ille dum sollicitus in ea, quæ audiebat, animũ intenderet, audiuit denuò, transacto quasi dimidio horæ spatio, ascendere de tecto eiusdem oratorij idem lætitiæ canticum, & ipsa, qua venerat, via ad cælos cum ineffabili dulcedine reuerti. Qui cum aliquantulum horæ quasi artonitus maneret, & quid hæc essent, solerti animo scrutaretur, aperuit episcopus fenestram oratorij, & sonitum manu faciens, vt sapius consuevit, si quis foris esset, ad se intrare præcepit. Introiuit ille concitus. Cui dixit Antistes: Vade citò ad ecclesiam, & hos septem fratres huc venire facito, tu quoque simul adesto. Qui cum venissent, primò admonuit eos, vt virtutem dilectionis & pacis adinuicem & ad omnes fideles seruarent: Instituta quoque disciplinæ regularis, quæ vel ab ipso didicissent, & in ipso vidissent, vel in patrũ præcedentiũ factis siue dictis inuenissent, in defessa instantia sequerentur. Deinde subiũxit diè sui obitũs iã proximè instare. Nanque hospes, inquit, ille amabilis, qui fratres nostros visitare solebat, ad me quoque hodiè venire, hocq; de seculo euocare dignatus est. propter quod reuertentes ad ecclesiam, dicite fratribus, vt meum exitum Domino precibus commendent, & suum quoque exitum, cuius hora incerta est, vigilijs, orationibus, bonis operibus præuenire meminerint.

Sancti viri
exitum su-
um vigili-
js, oratio-
nibus &
bonis ope-
ribus præ-
ueniunt.

Cumque hæc & huiusmodi plura loqueretur, atq; illi, percepta eius benedictione, iã multum tristes existerent, redijt ipse solus, qui carnem cæleste audierat, & prosternens se in terram, ait: Obsecro pater, licetne aliquid interrogare? Interroga, inquit, quæ vis. At ille: Obsecro, inquit, dicas, quod erat canticum illud lætantium, quod audiui, venturum de cælis super oratorium hoc, & post tempus redeuntium ad cælos. Respondit ille: Si voces carminis audisti, & cælestes superuenire cœtus cognouisti, præcipio tibi in nomine Domini, ne hoc cuiquam ante meum obitum dicas. Reuerà autem angelorũ spiritus, qui me ad cælestia, quæ semper amabam ac desiderabam, præmia vocare venerunt, & post dies septem se redituros, ac me secum adducturos esse promiserunt. Quod quidem ita, vt ei prædictum erat, opere completum est. Nam cõfessum languore corporis tactus est, & hoc per dies ingrauescente, septimo, vt promissum ei fuerat, die, postquã obitum suum Dominici corporis & sanguinis perceptione muniuit, soluta ab erga-
stulo

flulo corporis anima sancta, ducentibus, vt credi fas est, angelis comitibus, æterna gaudio petiuit. Non autem mirum, si idē mortis, vel potius diem Domini lætus adspexit, quem semper, vsq; dum viueret, sollicitus expectare curauit.

Euchari-
stia se mu-
nit sub
mortem.

Nanq; inter plura continentia, humilitatis, doctrina, orationis, voluntariæ pauper-
tatis, & cæterarum virtutum merita, intantum erat timori Domini subditus, intan-
tum nouissimorum suorum in omnibus operibus suis memor, vt sicut mihi quidam
frater de his, qui me in scripturis erudiebant, & erat in monasterio ac magisterio illius
educatus, vocabulo * Trumbrecht, referre solebat, si fortè legente eo, vel aliud quid a-
gente, repenti flatus venti maior assurgeret, continuò misericordiam Domini inuo-
caret, & eam generi humano propiciari rogaret. Si aut violentior aura in sifteret, iam
clauso codice, proci. leret in faciem, atq; obnixius orationi incumberet. At si procella
fortior aut nimbus perurgeret, vel esset coruscatio, ac tonitrua terras & aera terreret,
tunc veniens ad ecclesiam, sollicitus orationibus ac psalmis, donè serenitas aeris redi-
ret, fixa mente vacaret.

* Trübert.

Cumq; interrogaretur à suis, quare hoc faceret, respondebat: Non legistis, quia in-
tonuit de celo Dominus, & altissimus dedit vocem suam: Misit sagittas suas, & dissi-
pauit eos, fulgura multiplicauit, & conturbauit eos: Mouet enim aera Dominus, ventos
excitat, iaculatur fulgura, de celo intonat, vt terrigenas ad timendum se suscitet, vt
corda eorum in memoriam futuri iudicij reuocet, vt superbiam eorum dissipet, & co-
turbet audaciam, reducto ad mentem tremendo illo tempore, quando ipse, cælis ac
terris ardentibus, vêturus est in nubibus cum potestate magna ac maiestate ad iudican-
dos viuos ac mortuos. Propter quod, inquit, oportet nos admonitioni eius cælesti de-
bito cum timore & amore respondere: vt quoties aere commoto, manum quasi ad fe-
riendum minitans erexit, nec adhuc tamen percudit, mox eius imploremus misericor-
diam, & discussis penetrabilibus cordis nostri, atq; expurgatis vitiorum rudibus, solici-
ti, nè vnquam percuti mereamur, agamus.

Psal. 17. 2

— 8

Matth. 25.

Quid agen-
dum, dum
grassatur
tempestat.

Conuenit autem reuelationi & relationi præfati fratris de obitu huius antistitis, et-
iam sermo reuerendissimi patris Egberti, de quo supra diximus, qui dudum cum co-
dem Ceadda adolecente, & ipse adolecens in Hybernia monachicam in orationi-
bus & continentia ac meditatione diuinarum scripturarum vitam sedulus agebat. Sed
illo postmodum in patriam reuerso, ipse peregrinus pro Domino vsq; ad finem vite
permanfit. Cum ergo veniret ad eum longo post tempore gratia visitationis de Bri-
tannia vir sanctissimus & continentissimus, vocabulo Higbald, qui erat Abbas in pro-
uincia Lindissi, & vt sanctos decebat, de vita patrum priorum sermonem faceret,
atque hanc æmulari gauderent, interuenit mentio reuerendissimi antistitis Ceadda,
dixi q; Egbert: Scio hominem in hac insula adhuc in carne manentem, qui, cum vir
ille de mundo transiret, vidit animam Ceaddi, fratris ipsius, cum agmine angelorum
descendere de celo, & assumpta secum anima eius, ad cælestia regna redire. Quod v-
trum de se, an de alio aliquo diceret, nobis remanet incertum.

Egbertus
monachus

Higbald
Abbas.

3

Obijt autem Ceadda sexto die Nonarum Martiarum, & sepultus est quidem primò
iuxta ecclesiam sanctæ Mariæ: sed postmodum ibidem constructa ecclesia beatissimi
principis Apostolorum Petri, in eandem sunt eius ossa translata: in quo vtroq; loco, ad
iudicium virtutis illius, solent crebra sanitarum miracula operari. Denique nupèr
phreneticus quidam, dum per cuncta errando discurreret, deuenit ibi vespere, nesci-
entibus siue non curantibus loci custodibus: & ibi tota nocte requiescens, manè sana-
to sensu egressus, mirantibus & gaudentibus cunctis, quòd ibi sanitatem, Domino lar-
gente, consecutus esset, ostendit. Est autem locus sepulcri tumba lignea, in modum
domanculæ facta, coopertus, habens foramen in pariete, per quod solent hi, qui causa
deuotionis illò adueniunt, manum suam immittere, ac partem pulueris indè assume-
re: quam cum in aquas miserint, atq; has infirmantibus iumentis siue hominibus gu-
standas dederint, mox infirmitatis ablata molestia, ad cupitæ sospitatis gaudia redeunt.
In cuius locum ordinauit Theodorus Vuinfridum, virum bonum & modestum, qui,
sicut prædecessores eius, prouincijs Merciorum & mediterraneorum Anglorum &
Lindisfarorum episcopatus officio præesset: in quibus cunctis Vulfhere, qui adhuc su-
pererat, sceptrum regni tenebat. Erat autem Vuinfridus de clero eius, cui ipse
successerat, antistitis, & diaconatus officio sub eo non pauco
tempore fugebatur.

Ceadda de-
cedit è vi-
ta.

Nota pri-
scorum
Christia-
norum er-
ga reliqui-
as deuotio-
nem.